

**UCHWAŁA XXIII/274/13
RADY GMINY WYSZKI**

z dnia 30 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Wyszki na lata 2013-2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645 i poz. 1318), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i poz. 1238) oraz w związku z założeniami "Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032" przyjętego uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. (MP Nr 33, poz. 481) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Wyszki na lata 2013-2032, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wyszki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Janusz Wyszyński

Załącznik do uchwały Nr XXIII/274/13

Rady Gminy Wyszki

z dnia 30 grudnia 2013 r.

**PROGRAM
USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY WYSZKI
NA LATA 2013-2032**

WYSZKI 2013 R.

Spis treści

I. WPROWADZENIE

II. CEL OPRACOWANIA PROGRAMU

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

IV. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZI I ŚRODOWISKA.

V. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I OBOWIĄZKI Z NICH WYNIKAJĄCE

VI. PROCEDURY DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

VII. ILOŚĆ I ROZMIESZCZENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY WYSZKI

VIII. UNIESZKODLIWIANIE I UTYLIZACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

IX. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

X. RZECZOWY HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU...” PRZEZ GMINĘ WYSZKI

XI. Wykaz obowiązujących aktów prawnych dotyczących azbestu

11.1 Ustawy

11.2 Rozporządzenia

11.3 Inne

XII. PODSUMOWANIE

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną powstania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Wyszki jest „Program oczyszczania kraju z azbestu”, przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęty w dniu 14.07.2009 roku, który jest kontynuacją oraz zawiera spójne cele z „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest na terytorium Polski” przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14.05.2002 roku.

Jednym z zadań gminy jako jednostki samorządu terytorialnego w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest jest opracowanie i aktualizacja gminnych programów usuwania azbestu.

Podstawą do opracowania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w pierwszej kolejności jest dokonanie rozpoznania stopnia zużycia tych wyrobów zabudowanych na konkretnych obiektach. Uzyskane dane powinny być gromadzone przez samorząd gminy, a następnie przekazywane do samorządu powiatowego celem opracowania „Programu...” stanowiącego integralną część z programem wojewódzkim. Tak, więc niezbędnym jest rozpowszechnienie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest, zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów przez samorzady gmin przy

wypełnianiu arkuszy ocen ujętych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest Dz. U z 2010 r. Nr 162 poz. 1089, przekazywanie informacji o możliwościach uzyskiwania pomocy kredytowej na modernizację obiektów, utylizację wyrobów azbestowych, i.t.p.

Opracowując powyższy program gmina Wyszki przeprowadziła inwentaryzację pokryć azbestowych wraz z oceną ich stanu technicznego.

II. CEL OPRACOWANIA PROGRAMU

Celem programu jest stopniowa eliminacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie zgodnie z przepisami prawa. Spowoduje to sukcesywną likwidację oddziaływania azbestu na środowisko, doprowadzi do spełnienia wymogów ochrony środowiska oraz wyeliminuje negatywne skutki zdrowotne mieszkańców miasta i gminy spowodowane oddziaływaniem azbestu. Do celów opracowania niniejszego dokumentu wykorzystano ankiety opracowane na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest – zał. 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest Dz. U z 2010 r. Nr 162 poz. 1089.

Opracowanie programu zgodnie z powyższym rozporządzeniem jest warunkiem ubiegania się o środki pomocowe.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Wyszki obejmuje obszar o powierzchni 20 650 ha, leży w województwie podlaskim oraz w północnej części powiatu bielskiego. Gmina sąsiaduje z gminami Bielsk Podlaski, Brańsk, Suraż, Poświętne i Juchnowiec Kościelny. Odległość Gminy od Bielska Podlaskiego wynosi około 16 km, od Brańska – 20 km, od gminy Poświętne – 18 km, Juchnowiec Kościelny – 22 km.

Gmina Wyszki obejmuje obszar o powierzchni 20 650 ha. Na obszarze gminy znajduje się 50 miejscowości wiejskich posiadających status sołectwa. Gminę zamieszkuje 5062 osoby. Wyszki są gminą wiejską o charakterze rolniczym.

Na terenie Gminy Wyszki powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi 1050 ha, w tym obszary chronionego krajobrazu – 1050 ha i 4 pomniki przyrody.

Na terenie gminy występują obszary NATURA 2000.

Ostoja w Dolinie Górnej Narwi PLH200010

OPIS OBSZARU

Obszar obejmuje dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraza, z przylegającym do niej kompleksem stawowym, zasilanym w wodę z systemu rzeczki Lizy (dopływu Narwi), usytuowanym w pobliżu Suraza. Koryto Narwi ma tu naturalny charakter, z meandrami i starorzeczami, jej dolina ma 0,3-3,0 km szerokości. Większość powierzchni doliny zajmują zbiorniki szuwarowe, których występowanie uzależnione jest od corocznych wylewów rzeki.

Dominują tu turzycowiska i szuwały mannowe, a wokół starorzeczy - trzcinowiska. Wzdłuż rzeki występują zakrzewienia i zadrzewienia wierzbowe; lasy pokrywają niewielką część doliny. Około 60% obszaru jest użytkowane rolniczo (przeważają pastwiska i łąki kośne). Usytuowany koło Suraza kompleks "Stawów Pietkowskich" sąsiaduje od zachodu i południa z rozległymi lasami mieszanymi i liściastymi, od północy i wschodu z doliną Narwi. Stawy są silnie zarośnięte roślinnością szuwarową.

Wartości przyrodnicze

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych w Polsce dolin rzecznych i stanowi, obok Bagien Biebrzańskich, jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowane przez regularne wylewy rzeki, są one uznawane za siedliska o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Występuje tu 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 12 gatunków zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy.

Dolina Górnej Narwi PLB200007

OPIS OBSZARU

Obszar obejmuje dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraża, z przylegającym do niej kompleksem stawowym, zasilanym w wodę z systemu rzeczki Lizy (dopływu Narwi), usytuowanym w pobliżu Suraża. Koryto Narwi ma tu naturalny charakter, z meandrami i starorzeczami, jej dolina ma 0,3-3,0 km szerokości. Większość powierzchni doliny zajmują zbiorowiska szuwarowe, których występowanie uzależnione jest od corocznych wylewów rzeki.

Dominują tu turzycowiska i szuwały mannowe, a wokół starorzeczy - trzcinowiska. Wzdłuż rzeki występują zakrzewienia i zadrzewienia wierzbowe; lasy pokrywają niewielką część doliny. Około 60% obszaru jest użytkowane rolniczo (przeważają pastwiska i łąki kośne). Usytuowany koło Suraża kompleks "Stawów Pietkowskich" sąsiaduje od zachodu i południa z rozległymi lasami mieszanymi i liściastymi, od północy i wschodu z doliną Narwi. Stawy są silnie zarośnięte roślinnością szuwarową.

Wartości przyrodnicze

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 30. Występują co najmniej 34 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla: cyranka 10%-16% populacji krajowej (C3), krwawodziób 9-11% populacji krajowej (C3), co najmniej 7% populacji krajowej (C6) błotniaka łąkowego, 4%-5,5% populacji krajowej rycyka (C3) oraz co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, cietrzew (PCK), derkacz, dubelt (PCK), kropiatka, rybitwa czarna, sowa błotna (PCK), świerszczak, zielonka (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje wodniczka (PCK).

Pomniki przyrody

- głąz narzutowy o obwodzie 7,5 m znajdujący się na terenie wsi Falki;
- dwa głązy narzutowe o obwodzie 11,0 i 11,6 m znajdujące się na terenie wsi Godzieby;
- jesion o obwodzie 251 cm, wysokości 26,0 m i wieku około 120 lat rosnący na terenie wsi Strabla;
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 580 cm i wysokości 25 m rosnący na terenie miejscowości Osówka.

IV. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZI I ŚRODOWISKA.

Azbest jest nazwą handlową materiałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Wśród wyrobów azbestowych można wyróżnić 2 grupy produktów:

- „wyroby miękkie”- których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1000 kg/ m^3 , to słabo związane produkty azbestowe o wysokim ponad 60 % udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do których zaliczamy tynki, maty, płyty azbestowe, papy.
- „wyroby twarde”- których gęstość objętościowa jest większa niż 1000 kg/ m^3 , zawierające wysoki udział substancji wiążącej, zaś niski udział azbestu (do 15 %), do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Spójność włókien azbestowych jest tak wysoka, że praktycznie nie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka np.: cięcie lub proces naruszania mechanicznego).

Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Azbest nie poddawany procesom powodującym powstawanie pyłu i zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego.

Azbest umieszczony został ,w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej jako substancja niebezpieczna o działaniu rakotwórczym na człowieka. Udowodniono, bowiem, że substancja stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia dróg oddechowych na wdychanie jego włókien. Największe zagrożenie stanowią tzw. włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w postaci trwałego aerozolu w powietrzu i przedostają się z wdychanym powietrzem do organizmu. Są one dłuższe od 5 mikrometrów i mają grubość nie większą niż 3 mikrometry. Włókna te wdychane do pęcherzyków płucnych, nie mogą być wydalane. Ich szkodliwe działanie ujawniać się może po wielu latach w postaci następujących schorzeń:

- pylica azbestowa (azbestoza);
- międzybłonniak opłucnej;
- rak płuc.

Poważny niepokój budzi również fakt, że usuwanie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy, zwiększa zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Wśród sposobów eliminacji zagrożeń, które przewiduje się dla budynków z wyrobami azbestowymi, wyróżnia się następujące kierunki działań:

1. Całkowite usunięcie wyrobów. Jest to rozwiązanie kosztowne, ale radykalne. Wymaga ono specjalistycznych narzędzi, stwarza nowe problemy – wytworzenie „niebezpiecznych odpadów”, oraz powoduje okresowo wzrost pyłów z azbestu w otoczeniu, których minimalizacja wymaga kosztownej techniki. Usuwanie wyrobów zawierających azbest nie może być zasadą, wyborem stosowanym jako rozwiązanie ogólne dla wszystkich sytuacji (ze względów ekonomicznych, także ze względu na ograniczone możliwości składowania i zagospodarowania odpadów). Polecane, zatem, jest rozłożenie tego sposobu w czasie;

2. Pomalowanie lub impregnowanie wyrobów z azbestem. Pomalowanie wyrobów odnosić się może wyłącznie do wyrobów bezwzględnie dobrej kondycji technicznej. Polecane może być np. dla tych wyrobów, których powierzchnia jest czysta lub może być odczyszczona i może przyjąć powłokę ochronną. Metodą tą mogą być objęte wyroby azbestowo – cementowe, będące w dobrym stanie technicznym, w obiektach, które nie wymagają termomodernizacji. Opisane postępowanie jest rozwiązaniem jedynie tymczasowym, które nie wymaga kosztownych technik, jednocześnie przesuwa on problem azbestu w czasie, a nie rozwiązuje go całkowicie, gdyż wyrób azbestowy pozostaje w budynku, zobowiązując właściciela do okresowych ocen tego wyrobu;

3. Stosowanie barier płytowych ze ścianek działowych oddzielających hermetycznie wyroby z azbestem od otoczenia. Rozwiązanie to podobnie jak poprzednie jest doraźnym zmniejszeniem zagrożeń, przesuwa ono problem w czasie, umożliwiając eksploatację obiektu bez kosztownych prac specjalistycznych polegających na usuwaniu azbestu. Ma ono zastosowanie w obiektach przemysłowych. W Polsce na ogół nie jest ono popularne.

V. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST I OBOWIĄZKI Z NICH WYNIKAJĄCE

Zgodnie z Ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r.o zmianie Ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2005 nr 10 poz. 72 .) zakazuje się:

- wprowadzania na polski obszar celny azbestu oraz wyrobów zawierających azbest;
- produkcji wyrobów zawierających azbest;
- obrotu azbestem i wyrobami azbestowymi;

z wyjątkiem azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych do celów specjalnych.

Ustawodawca wprowadził też szereg aktów prawnych regulujących kwestię związaną z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Uzupełnieniem tych aktów jest „Program oczyszczania kraju z azbestu”, przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęty w dniu 14.07.2009 roku oraz lokalne programy usuwania azbestu.

Zgodnie z prawem polskim dopuszcza się użytkowanie wyrobów zawierających azbest do 31. 12 2032 roku. Ustawodawca narzuca jednak pewne obowiązki na właścicieli nieruchomości, a także na powiaty i gminy. Dotyczą one postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi. Szczegółową procedurą obwarowane są warunki prac przy zdejmowaniu wyrobów zawierających azbest.

Obowiązki gmin wynikające z ustaw i rozporządzeń :

- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania ;
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym wyrobów zawierających azbest;

- udzielanie zezwoleń przez starostę na transport odpadów niebezpiecznych w tym azbestu) po uprzednim zasięgnięciu opinii burmistrza gminy.

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości :

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest;
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia;
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury;
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest;
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa w przypadku przedsiębiorstw lub prezydentowi w przypadku osób fizycznych niebędącymi przedsiębiorcami oraz coroczna aktualizacja informacji o: wyrobach zawierających azbest, wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone;
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno – budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami prawa budowlanego.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi;
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnionych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania a wyrobami zawierającymi azbest;
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego programu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego;
 - a) identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - b) informacje o metodach wykonywania programowanych prac,
 - c) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi programu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - d) ustalenie dla rodzaju wykonywanych prac niezbędnego monitoringu powietrza,
 - e) posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych programem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
 - f) zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
 - zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania;
 - złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonywania prac oraz o oczyszczaniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest jest przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów na terenie gminy.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31) właściciele i zarządcy nieruchomości zobligowani są do przekazywania wojewodzie a osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami wójtowi i burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało już zakończone.

Jednocześnie ustawodawca w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dn. 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów. (Dz. U. Nr 216, poz.1824) dokładnie określa, jakie obowiązki i zasady bezpieczeństwa i higieny powinny być spełnione przy wykonywaniu tego rodzaju prac. Jednostka taka powinna posiadać odpowiednie zezwolenie na tego rodzaju działalność, niezbędne wyspecjalizowane zaplecze techniczne, socjalne oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

Przed przystąpieniem do robót zmiany pokrycia wykonawca powinien wydzielić strefy pracy, w których występuje narażenie na działanie azbestu i określić miejsca demontażu, gromadzenia odpadów oraz miejsca, w których pracownicy oczyszczają sprzęt. Bezpośrednią strefę pracy należy przynajmniej osłaniać od wiatru, stosując osłonięcie z folii dla płyt elewacyjnych i przenośne namioty z folii dla płyt eternitowych (tzw. przenośne daszki foliowe). W strefie bezpośredniego demontażu eternitu, o ile jest on powierzchniowo zniszczony przez kwaśne deszcze lub uszkodzony, polecane jest wykonanie pomiarów zanieczyszczenia powietrza. Po przekroczeniu 15000 wł./m³ polecane jest stosowanie ochrony dróg oddechowych, nawet w przestrzeni otwartej. Prace demontażu lub impregnacji nie powinny powodować niepotrzebnej destrukcji mechanicznej azbestocementu. Należy na to zwracać uwagę zwłaszcza podczas transportowania płyt azbestowo-cementowych i składowania ich na wydzielonym miejscu (w zamykanych kontenerach lub na paletach). Przed rozpoczęciem demontażu lub impregnacji pokryć dachowych z eternitu jego powierzchnia powinna być odkurzona specjalistycznym odkurzaczem klasy K-1 z filtrem HEPA lub zmyta – pod przenośnym daszkiem z folii – słabą strugą wody. W przypadku programowanej impregnacji i pozostawienia pokrycia dachowego bez demontażu, przed impregnacją lub pomalowaniem płyt środkami posiadającymi aprobatę ITB, należy oczyścić powierzchnię dachu na mokro. Powierzchnia ta powinna być zmywana i jednocześnie delikatnie zeszczotkowana, (ale nie szczotką drucianą, która mogłaby naruszyć spoiwo cementowe). Woda po odcieknięciu z powierzchni azbestocementu powinna być zebrana, przefiltrowana, a osad zawierający azbest należy potraktować jako odpad niebezpieczny. Jeśli nie można uniknąć mechanicznego naruszenia powierzchni wyrobów z azbestu, należy stosować wolnoobrotowe urządzenia, najlepiej z miejscowym odciąganiem i filtrowaniem powietrza lub narzędzia ręczne, takie jak: młotek, dłuto, szpachla, piłka do cięcia. W strefie prowadzenia robót mogą przebywać wyłącznie pracownicy usuwający azbest zaopatrzeni w środki ochrony indywidualnej. W strefie przeznaczonej dla innych pracowników remontujących obiekt znajdują się pomieszczenia zaplecza technicznego budowy, pomieszczenia socjalne, magazyny materiałowe, szatnie itp. Wejście do niej powinno być zabronione dla osób niewłączonych do procesu.

Po zakończeniu prac odpady zawierające azbest :

- należy pakować w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm (nie dopuszczalne jest stosowanie worków papierowych);
- przed opakowaniem pyły azbestowe, wyroby i odpady wyrobów azbestowych miękkich (poniżej 1000 kg/m³) należy zestalić przy użyciu cementu lub żywicy syntetycznych;
- filtry jednostek utrzymujących podciśnienie w strefie pracy, zużyte filtry do masek przeciwpyłowych, zanieczyszczone azbestem jednorazowe ubrania ochronne, zdemontowane folie są również odpadem niebezpiecznym zawierającym azbest. Ze względu na możliwość uwalniania się z nich azbestu do otoczenia, muszą być podobnie jak inne odpady z azbestem hermetyzowane przez umieszczenie w workach polietylenowych, oznakowanych znakiem „a”;

- odpady zawierające azbest powinny być gromadzone i pakowane w strefie odizolowanej od otoczenia;
- opakowania z odpadami powinny być szczelnie zamknięte (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą) i oznakowane w sposób trwały, nieulegający zniszczeniu pod wpływem czynników atmosferycznych i mechanicznych;
- należy założyć kartę ewidencji odpadów i dokument obrotu odpadami niebezpiecznymi.

Jednocześnie właściciele nieruchomości posiadający pokrycia wykonane z materiałów zawierających w swym składzie azbest powinni być świadomi zakazu indywidualnej zmiany pokryć z azbestu.

W przypadku nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystywania i usuwania wyrobów zawierających azbest ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska przewiduje sankcje karne w postaci kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie działalności prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną powodującą pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

VI. PROCEDURY DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Podział procedur dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

Grupa I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Grupa II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

Grupa III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Grupa IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6 Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

P R O C E D U R A 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy bezpiecznego ich użytkowania.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje cały okres, w którym budynek, budowla, instalacja lub urządzenie przemysłowe oraz teren, niezależnie od ich wielkości lub stanu, charakteryzuje się tym, że znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, ma obowiązek sporządzenia – w 1 egzemplarzu „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne „Oceny...” w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny...” tzn.:

- po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone;
- po roku, jeżeli przy poprzedniej „Ocenie...” ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej „Oceny..”.

Właściciel lub zarządca obowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Wyniki inwentaryzacji powinny służyć do sporządzenia informacji dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – właściwego dla miejsca znajdowania się budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest.

Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest, – co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie. Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu;
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest;
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”), lub, jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit, a także, jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

P R O C E D U R A 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli, zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, do zakończenia tych robót i uzyskania stosownego oświadczenia wykonawcy prac.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest, powinien dokonać identyfikacji rodzaju i ilości azbestu w wyrobach, przez uprawnione do takich prac laboratorium. Identyfikacja azbestu powinna nastąpić

w okresie użytkowania wyrobów, jeszcze przed rozpoczęciem wykonywania prac zabezpieczenia lub usuwania takich wyrobów, o ile informacja ta, nie jest podana w innych dokumentach budowy przedmiotowego obiektu.

Identyfikacja azbestu jest obowiązkiem właściciela lub zarządcy, wynikającym z tytułu własności oraz odpowiedzialności prawnej, dotyczącej ochrony osób trzecich od szkód mogących wynikać z nieodpowiedniej eksploatacji przedmiotu stanowiącego własność. Wyniki identyfikacji azbestu powinny być uwzględniane przy:

- sporządzaniu „Oceny...”;
- sporządzaniu informacji dla wójta, burmistrza, prezydenta miasta;
- zawieraniu umowy na wykonanie prac zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest z wykonawcą tych prac – wytwarzającym odpady niebezpieczne.

Właściciel lub zarządca może zlecić innym – odpowiednio przygotowanym osobom lub podmiotom prawnym – przeprowadzenie czynności wykonania identyfikacji azbestu w wyrobach. W każdym przypadku powinno to mieć miejsce przed rozpoczęciem prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek zgłoszenia na 30 dni przed rozpoczęciem prac, wniosku o pozwolenie na budowę (remont), wraz z określonymi warunkami. Wniosek powinien być sporządzony z uwzględnieniem przepisów wynikających z art. 30, ust. 7 ustawy – Prawo budowlane. Zatajenie informacji o występowaniu azbestu w wyrobach, które będą przedmiotem prac remontowo -budowlanych skutkuje – na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska – odpowiedzialnością prawną. Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych, właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac- wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umowę na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac.

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywać je przez okres, co najmniej 5-lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

P R O C E D U R A 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych do zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje całość prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

W rozumieniu przepisów Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U 2013 poz.21) „wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczeniu usługi stanowi inaczej”. A więc wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Z powyższej definicji wynika, że wytwórcą odpadów może być np. właściciel lub zarządzający, który we własnym zakresie wykonuje prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest i zleca do wykonania tylko część robót. W takim przypadku na nim też spoczywać będą wszystkie obowiązki wynikające z przepisów i procedur postępowania z odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest. Wytwórcę odpadów obowiązuje postępowanie określone przepisami ustawy o odpadach. Podstawową czynnością dla przedsiębiorcy, który zamierza podjąć działalność w zakresie wytwarzania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, w ilości powyżej 100 kg rocznie, jest opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi i zawierającymi azbest oraz uzyskanie jego zatwierdzenia przez właściwego, ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych, wojewodę lub starostę.

Wytwórca odpadów (wytwarzający rocznie do 0,1 Mg odpadów niebezpiecznych) na 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów, opracowuje i składa właściwemu wojewodzie lub staroście informację w 4-ch egzemplarzach, o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania. Informacja powinna zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, a w przypadku, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające, do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- szczegółowy opis sposobów gospodarowania odpadami z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów.

Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu, w drodze decyzji. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów. Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zatwierdzenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, chyba, że działalność taka wymaga zezwolenia.

Po dopełnieniu obowiązków wynikających z ogólnych zasad postępowania wykonawca prac uprawniony jest do przyjęcia zlecenia i zawarcia umowy na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, wraz z oczyszczaniem miejsca prac z azbestem. Dla prawidłowego zawarcia umowy, koniecznym jest określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac, w tym strefy przyszłych prac. Pozwoli to na określenie stopnia narażenia na azbest w miejscu pracy oraz prawidłowe przygotowanie planu prac.

Plan pracy powinien być sporządzony zgodnie ze stosownymi przepisami i zawierać m. in.:

- określenie miejsca wykonywania prac oraz charakteru prac i przewidywanego czasu ich trwania;
- określenie rodzaju azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia;
- aktualną „Ocenę stanu...”;
- przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów do usunięcia;
- ustalenie odpowiednich sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest;
- określenie rodzajów i metod pracy, z uwzględnieniem technicznych środków;
- określenie sposobów eliminowania lub ograniczenia uwalniania się pyłu azbestu do powietrza;
- zapewnienie pracownikom niezbędnej ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy;
- charakterystykę środków ochronnych użytych do ochrony pracowników i innych osób znajdujących się w miejscu pracy.

Następnie powinien zostać opracowany plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, zwany „planem bioz”, obejmujący m. in.:

- informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń, występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia;
- informację o wydzieleniu i oznakowaniu miejsc prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia;
- informację o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych w tym:
 - a) określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
 - b) konieczność stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zabezpieczających przed skutkami zagrożeń,
 - c) zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi, przez wyznaczone w tym celu osoby,
- określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy;
- wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie.

Pracodawca jest obowiązany zapoznać pracowników lub ich przedstawicieli z planem prac, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Wykonawca prac jest obowiązany przeszkolić wszystkie osoby pozostające w kontakcie z azbestem, pracowników bezpośrednio zatrudnionych, kierujących i nadzorujących prace w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy postępowaniu z wyrobami zawierającymi azbest i ich odpadami. Szkolenie powinno być przeprowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, oraz przez upoważnioną instytucję i potwierdzone odpowiednim świadectwem lub zaświadczeniem.

Pracodawca jest obowiązany do zapewnienia pracownikom odpowiednich ubrań roboczych w takiej ilości, aby zabezpieczyć pracowników przez cały czas trwania robót i oczyszczania terenu po tych robotach.

Pracodawca będący wytwórcą odpadów niebezpiecznych, zawierających azbest obowiązany jest do przygotowania, prowadzenia i przechowywania rejestru pracowników narażonych na działanie azbestu.

Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca i sposobu tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, po ich demontażu, a jeszcze przed transportem na składowisko. Miejsce takie powinno być wydzielone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych oraz oznakowane znakami ostrzegawczymi o treści: **„Uwaga! Zagrożenie azbestem!”**, **„Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”**.

Na potrzeby ewidencji odpadów niebezpiecznych, wytwórca odpadów przygotowuje dokumenty, którymi są:

- karta ewidencji odpadu;
- karta przekazania odpadu.

Celem zapewnienia składowania odpadów niebezpiecznych powstałych po usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwórca odpadów powinien przed przeprowadzeniem robót, zawrzeć porozumienie z zarządzającym składowiskiem, odpowiednim dla odpadów niebezpiecznych zawierających azbest (składowanie oddzielne lub przygotowana kwatera na innym składowisku). Ważne znaczenie dla prawidłowego przygotowania robót ma skompletowanie wyposażenia technicznego, w tym narzędzi ręcznych i wolnoobrotowych, narzędzi mechanicznych, urządzeń wentylacyjnych oraz podstawowego sprzętu przeciwpożarowego. Na tym etapie należy też zabezpieczyć techniczne środki

zapobiegające emisji azbestu w miejscu pracy oraz środowisku, w zależności od określenia stanu środowiska, przed przystąpieniem do wykonywania prac.

Jeżeli usuwane są wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m³, lub inne, mocno uszkodzone, a także zawierające krokidolit oraz wyroby znajdujące się w pomieszczeniach zamkniętych, to niezbędne jest zawarcie umowy z laboratorium upoważnionym do prowadzenia monitoringu powietrza. Duże znaczenie ma również przygotowanie i organizacja zaplecza budowy, w tym części socjalnej, obejmującej:

- urządzenia sanitarno -higieniczne, z możliwością umycia się i natrysku po pracy w kontakcie z azbestem;
- pomieszczenia na szatnie - czyste i brudne;
- pomieszczenia dla spożywania posiłków oraz regeneracji.

W planie prac – w zależności od wielkości lub specyfiki budynku, budowli, instalacji lub urządzenia, a również terenu, gdzie prowadzone będą prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, także występującego stopnia narażenia na azbest – mogą zostać określone również inne niezbędne wymagania.

P R O C E D U R A 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu, terenu, instalacji z azbestu.

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców (wytwórców odpadów) prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku, budowli, instalacji lub urządzenia i terenu z pozostałości azbestu.

Opis szczegółowy

Na początku należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczną odległość od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Zagrożenie azbestem krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- odpajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;

- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy;
- po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania;
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro). Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo -cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m^3 (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub, jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, to powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania. Są to m. in.: komory dekontaminacyjne (śluz) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu, zaostrzone rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej, inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia środki zabezpieczające.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3 , a więc płyty i rury azbestowo- cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folie. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 powinny być zestalone przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych. Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się:

- kartę ewidencji odpadu;
- kartę przekazania odpadów.

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu. Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno -wentylacyjnych z wysoko -skutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro. Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

PROCEDURA 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady – aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie na zbieranie lub transport odpadów wydaje, w drodze decyzji, właściwy organ, którym jest:

- regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;
- starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.

Właściwym miejscowo organem, jest:

- do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów – regionalny dyrektor ochrony środowiska albo starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów;
- do wydania zezwolenia na transport odpadów – regionalny dyrektor ochrony środowiska albo starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania transportującego odpady. Wniosek o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów powinien zawierać:
 - wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do zbierania lub transportu, w przypadku, gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów.
- Oznaczenie obszaru prowadzenia działalności;
- Wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów;
- Wskazanie sposobu i środków transportu odpadów;
- Przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów;
- Przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.

Transportem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest może zajmować się wytwórca odpadów lub inny, uprawniony do tego podmiot prawny. W każdym przypadku konieczne jest uzyskanie od właściwego starosty zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Przekazanie partii odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych, np. W celu ich dalszego transportu odbywa się z zastosowaniem karty przekazania odpadu – sporządzonej przez wytwórcę odpadów.

Do obowiązków posiadacza odpadów niebezpiecznych prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu;
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych;
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych;

- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu doształcającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne;
- oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi;
- utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu;
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie literą „a”;
- sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.

Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest, zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy transporcie.

Posiadacz odpadów, dokonujący ich transportu, obowiązany jest do posiadania dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych, który według ADR powinien zawierać:

- numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę;
- klasę, do której należy odpad nadawany do przewozu;
- liczbę sztuk przesyłki;
- całkowitą ilość przewożonych odpadów;
- nazwy i adresy nadawcy oraz odbiorcy przewożonych odpadów (składowiska).

Do przewożenia odpadów zawierających azbest mogą być używane samochody ciężarowe z nadwoziem skrzyniowym, bez przyczepy lub z jedną przyczepą. Pojazdy przewożące odpady niebezpieczne powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu towarów niebezpiecznych. Świadectwo to wystawiane jest przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie badania technicznego pojazdu dokonanego przez okręgową stację kontroli pojazdów oraz sprawdzenia dokonanego przez Transportowy Dozór Techniczny. Kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest, obowiązany jest posiadać – poza prawem jazdy – zaświadczenie ADR ukończenia kursu doształcającego kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne, wydane przez podmiot posiadający zezwolenie marszałka województwa na prowadzenie takiej działalności.

Każdy pojazd przewożący odpady zawierające azbest powinien być oznakowany dwiema odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi bez numerów rozpoznawczych. Tablice te powinny być prostokątne, o wymiarach 30x40 cm, barwy pomarańczowej odblaskowej, dookoła otoczone czarnym nieodblaskowym paskiem o szerokości nieprzekraczającej 15mm. Po wyładowaniu odpadów tablice te nie mogą być widoczne na pojeździe stojącym lub poruszającym się po drodze.

Przed każdym załadunkiem odpadów, skrzynia ładunkowa pojazdu powinna być dokładnie oczyszczona, w szczególności z ostrych i twardych przedmiotów (np. gwoździ, śrub) niestanowiących integralnej części nadwozia pojazdu. Wskazane jest wyłożenie podłogi skrzyni ładunkowej folią, w celu zabezpieczenia przed uszkodzeniem opakowań. Załadunek i rozładunek odpadów (palet, pojemników typu big-bag) powinny odbywać się przy wykorzystaniu dźwigu lub podnośnika. Transportujący odpady powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Sztuki przesyłki z opadami zawierającymi azbest powinny być ułożone i umocowane na pojeździe tak, aby w czasie ich przewozu nie przesuwwały się oraz nie były narażone na tarcie, wstrząsy, przewracanie się i wypadnięcie z pojazdu. W trakcie przewozu ładunek powinien być dokładnie zabezpieczony folią lub plandeką przed uszkodzeniem.

Po każdym wyładunku odpadów z pojazdu, należy dokładnie sprawdzić, czy na powierzchni skrzyni ładunkowej nie znajdują się pozostałości po przewożonych odpadach. W razie stwierdzenia takiej

pozostałości należy niezwłocznie ją usunąć oraz dokładnie oczyścić pojazd i jego wyposażenie z zachowaniem zasad przewidzianych dla prac przy usuwaniu azbestu.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

P R O C E D U R A 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub w wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest

Opis procedury

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu i zasad postępowania dotyczących składowania na składowiskach odpadów lub w wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od przyjęcia partii odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

Opis procedury

Do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy:

- przeszkolenie pracowników w zakresie bezpiecznych metod postępowania z odpadami zawierającymi azbest;
- potwierdzenie w karcie przekazania odpadów przyjęcia partii odpadów na składowisko;
- sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów przyjętych na składowisko;
- składowanie odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska;
- zapewnić deponowanie odpadów w sposób niepowodujący uszkodzenia opakowań odpadów,
- wykorzystać racjonalnie pojemność eksploatacyjną składowiska.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane przez składowanie na składowiskach lub wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk, przeznaczonych do wyłącznego składowania tych odpadów.

Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji wojewoda.

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. Obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem pobiera od posiadacza odpadów zawierających azbest, opłatę za korzystanie ze środowiska, którą odprowadza na rachunek urzędu marszałkowskiego, właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni.

Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy użyciu urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucanie lub wysypywanie odpadów z samochodów.

Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

Opakowania z odpadami powinny być układane zgodnie z technologią składowania zatwierdzoną w instrukcji eksploatacji składowiska, uwzględniającą racjonalne wykorzystanie pojemności obiektu.

Niedopuszczalne jest kompaktowanie odpadów zawierających azbest, ani poruszanie się pojazdów mechanicznych po powierzchni składowanych odpadów.

Dla składowisk odpadów zawierających azbest o kodach 17 06 01* i 17 06 05* nie stosuje się Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. z dnia 17 grudnia 2010 r.)

Po zakończeniu składowania odpadów zawierających azbest na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia i wypełnieniu gruntem do poziomu terenu, zarządzający składowiskiem powinien złożyć wniosek do właściwego organu w celu uzyskania zgody na zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej części.

Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów niebezpiecznych wydaje w drodze decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych, marszałek województwa dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, starosta dla pozostałych przedsięwzięć, po przeprowadzeniu kontroli składowiska przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

VII. ILOŚĆ I ROZMIESZCZENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY WYSZKI

Przy opracowaniu programu wykorzystano ankiety opracowane na podstawie załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest Dz. U z 2010 r. Nr 162 poz. 1089 oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31)- załącznik nr 1. Wszystkie zinwentaryzowane wyroby zawierające azbest zakwalifikowano do trzech grup pilności :

- I grupa pilności - wyrób posiada duże uszkodzenia , mocną strukturę włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej; albo rozluźnioną strukturę włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej, lub duże uszkodzenia i rozluźnioną strukturę włókien ; wyrób posiada małe uszkodzenia, mocną strukturę włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej lub brak uszkodzeń i rozluźniona struktura włókien;
- II grupa pilności -stwierdzenie dobrego stanu wyrobu czyli wyrób charakteryzuje brak uszkodzeń , mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej;
- III grupa pilności- stwierdzenie bardzo dobrego stanu wyrobu czyli brak uszkodzeń i pomalowana oraz nieuszkodzona powłoka zewnętrzna.

Tabela 1

**ROZMIESZCZENIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY WYSZKI
W PODZIALE NA MIEJSCOWOŚCI (w kg)**

miejscowość	zinventaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
Budlewo	49 940	49 940	0	0	0	0	49 940	49 940	0
Bujnowo	154 473	153 879	594	0	0	0	154 473	153 879	594
Falki	116 578	114 994	1 584	0	0	0	116 578	114 994	1 584
Filipy	252 344	252 344	0	0	0	0	252 344	252 344	0
Gawiny	75 702	75 702	0	0	0	0	75 702	75 702	0
Godzieby	109 032	109 032	0	0	0	0	109 032	109 032	0
Górskie	80 289	80 289	0	0	0	0	80 289	80 289	0
Ignatki	38 236	38 236	0	0	0	0	38 236	38 236	0
Kalinówka	94 336	94 336	0	0	0	0	94 336	94 336	0
Kamienny Dwór	70 829	70 829	0	0	0	0	70 829	70 829	0
Koćmiery	100 705	100 705	0	0	0	0	100 705	100 705	0
Kowale	84 766	84 766	0	0	0	0	84 766	84 766	0
Kożuszki	72 215	72 215	0	0	0	0	72 215	72 215	0
Krupice	8 668	8 668	0	0	0	0	8 668	8 668	0
Łapcie	141 086	141 086	0	0	0	0	141 086	141 086	0
Łubice	25 542	25 542	0	0	0	0	25 542	25 542	0
Łuczaje	40 590	40 590	0	0	0	0	40 590	40 590	0
Łyse	11 979	11 979	0	0	0	0	11 979	11 979	0
Malesze	260 086	257 313	2 773	0	0	0	260 086	257 313	2 773
Mierzwin Duży	127 485	127 485	0	0	0	0	127 485	127 485	0
Mierzwin Mały	121 093	121 093	0	0	0	0	121 093	121 093	0
Mieszuki	106 722	106 722	0	0	0	0	106 722	106 722	0
Moskwin	58 542	58 542	0	0	0	0	58 542	58 542	0
Mulawicze	90 051	90 051	0	0	0	0	90 051	90 051	0
Niewino Borowe	146 409	144 484	1 925	0	0	0	146 409	144 484	1 925
Niewino Kamieńskie	25 806	25 806	0	0	0	0	25 806	25 806	0
Niewino Leśne	69 370	69 370	0	0	0	0	69 370	69 370	0
Niewino Popławskie	67 144	67 144	0	0	0	0	67 144	67 144	0
Niewino Stare	65 714	65 714	0	0	0	0	65 714	65 714	0

Nowe Bagińskie	72 017	72 017	0	0	0	0	72 017	72 017	0
Olszanica	51 326	51 326	0	0	0	0	51 326	51 326	0
Osówka	47 916	47 916	0	0	0	0	47 916	47 916	0
Ostrówek	2 277	2 277	0	0	0	0	2 277	2 277	0
Pierzchały	49 467	49 467	0	0	0	0	49 467	49 467	0
Pulsze	178 813	178 813	0	0	0	0	178 813	178 813	0
Samułki Duże	88 623	88 623	0	0	0	0	88 623	88 623	0
Samułki Małe	55 308	55 308	0	0	0	0	55 308	55 308	0
Sasiny	79 761	79 761	0	1 144	1 144	0	78 617	78 617	0
Sieśki	70 840	70 840	0	0	0	0	70 840	70 840	0
Stacewicze	47 388	47 388	0	0	0	0	47 388	47 388	0
Stare Bagińskie	28 061	28 061	0	0	0	0	28 061	28 061	0
Strabla	104 427	94 043	10 384	0	0	0	104 427	94 043	10 384
Szczepany	56 188	56 188	0	0	0	0	56 188	56 188	0
Szpaki	67 100	67 100	0	0	0	0	67 100	67 100	0
Topczewo	331 314	331 314	0	0	0	0	331 314	331 314	0
Trzeszczkowo	38 192	38 192	0	0	0	0	38 192	38 192	0
Tworki	35 607	35 607	0	0	0	0	35 607	35 607	0
Warpechy Nowe	63 723	63 723	0	0	0	0	63 723	63 723	0
Warpechy Stare	176 682	176 682	0	0	0	0	176 682	176 682	0
Wiktorzyn	2 530	0	2 530	0	0	0	2 530	0	2 530
Wodźki	62 612	62 612	0	0	0	0	62 612	62 612	0
Wólka Pietkowska	118 041	118 041	0	0	0	0	118 041	118 041	0
Wólka Zaleska	41 778	41 778	0	0	0	0	41 778	41 778	0
Wyszki	215 996	213 323	2 673	0	0	0	215 996	213 323	2 673
Zakrzewo	89 892	89 892	0	0	0	0	89 892	89 892	0
Zalesie	151 136	151 136	0	0	0	0	151 136	151 136	0
Zdrojki	1 980	1 980	0	0	0	0	1 980	1 980	0

Źródło: Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji

Tabela 2

ZESTAWIENIE ILOŚCI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMIN

zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
4 994 727	4 972 264	22 463	1 144	1 144	0	4 993 583	4 971 120	22 463

Źródło: Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji

Suma pokryć zawierających azbest na terenie gminy Wyszki wynosi – 4 994 727 kg co daje 4994,7 Mg

Do celów opracowania " *Programu...*" przeprowadzono na terenie gminy inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Wyroby zawierające azbest zlokalizowano na 1031 posesjach. Najwięcej pokryć zawierających azbest zlokalizowano na terenie nieruchomości będących własnością osób fizycznych -4 972 264 (4 972, 3 Mg). Gmina Wyszki jest właścicielem zarówno budynków użyteczności publicznej (szkoła) jak i budynków gospodarczych, budynków zakwalifikowanych jako inne pokrytych wyrobami zawierającymi azbest. Na terenie gminy występują budynki pokryte wyrobami azbestowymi będące własnością PKP. Są to budynki mieszkalne wraz z przynależącymi budynkami gospodarczymi położone w miejscowości Strabla. Na terenie gminy występują również budynki będące własnością Lasów Państwowych. Są to głównie budynki mieszkalne wraz z przynależnymi budynkami gospodarczymi.

Mając na uwadze rodzaj pokryć azbestowych w 99,9 % są to płyty azbestowo- cementowe faliste stosowane w budownictwie, pozostałe 0,1 % to płyty azbestowo cementowe płaskie.

Ogólnie całość wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Wyszki należy zaliczyć do II bądź III stopnia pilności (do III stopnia pilności zakwalifikowane zostały rury cementowo- azbestowe). W konsekwencji oznacza to dla właściciela posesji, na której znajdują się wyroby zawierające azbest zaliczane do II stopnia pilności, konieczność ponownej oceny w ciągu 1 roku. Posiadacze wyrobów zawierających azbest należący do III stopnia pilności będą musieli wykonać ponowną ocenę swoich wyrobów w ciągu najbliższych 5 lat.

Biorąc pod uwagę wyroby zaliczane do I stopnia pilności o ile pokrycie dachowe jest szczelne, a elewacja nie jest spękana wyroby te mogą być pozostawione w obiekcie bez usuwania, mogą być pokryte odpowiednimi powłokami ochronnymi.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do zabezpieczeń wyrobów budowlanych zawierających azbest powinny być stosowane środki impregnujące , które uzyskały aprobatę techniczną ITB .

Jednocześnie Gmina w ramach monitoringu będzie aktualizować bazę danych na podstawie zgłoszeń wymiany wyrobów zawierających azbest przez właścicieli posesji, oraz służyć pomocą w pozyskiwaniu funduszy na zdjęcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

VIII. UNIESZKODLIWIANIE I UTYLIZACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Metodami zagospodarowania odpadów zawierających azbest jest unieszkodliwianie przez składowanie lub utylizacja. Na terenie województwa podlaskiego składowiska przyjmujące wyroby zawierające azbest znajdują się w:

1. Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów, Miastkowo

Właściciel: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zakład Budżetowy , 18-400 Łomża, ul. Akademicka 22 ;

2. Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów, Czerwony Bór

Właściciel: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zambrowie, 18-300 Zambrów, ul. Polowa 19.

Są to składowiska położone najbliżej gminy Wyszki. Planowane jest również utworzenie składowiska przyjmującego wyroby zawierające azbest na terenie miejscowości Korytki Borowe gm. Jedwabne.

Składowiska posiadające pozwolenie na przyjmowanie odpadów zawierające azbest na terenie Polski

Województwo dolnośląskie

1. Składowisko Odpadów Przemysłowych, ul. Górnicza 1 58-303 Wałbrzych ,

Zarządzający: Mo- Bruk Korzenna 214 , 33-322 Korzenna;

2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu , gm. Polkowice

Zarządzający: Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o., ul. Dąbrowskiego 2, 59-100 Polkowice;

3. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Marcinowie , gm. Trzebnica

Zarządzający: Zakład Gospodarki Komunalnej w Trzebnicy ul. Piłsudskiego 1, 55-100 Trzebnica.

Województwo kujawsko-pomorskie

1. Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Małociechowo, gm. Pruszcz

Zarządzający: „ECO-POL” Sp. z o.o. ul. Dworcowa 9 86-120 Pruszcz;

2. Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Bycz - Teodorowo

Właściciel: UTYLIZACJA ODPADÓW Zakład Instalacji Sanitarnych, inż. Władysław Lewandowski

Adres właściciela: 88-200 Radziejów, ul. Szybka 30 .

Województwo lubelskie

1. Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Poniatowa Wieś gm. Poniatowa

Zarządzający: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Młodzieżowa 4, 24-320 Poniatowa;

2. Składowisko Piaski Zarzecze II Kraśnik

Zarządzający: WOD-BUD Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 12/1 23-200 Kraśnik;

3. Składowisko odpadów azbestowych w miejscowości Srebrzyszcze gm. Chełm

Zarządzający: Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Chełmie, ul. Ks. Piotra Skargi 11, 22-100 Chełm.

Województwo lubuskie

1. Składowisko Odpadów Azbestowych ul. Małazyńska 180 Chróścik

Zarządzający: gm. Gorzów Wielkopolski Zakład Utylizacji Odpadów Sp. Z o.o., ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

Województwo łódzkie

1. Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Jadwinówka gm. Radomsko

Zarządzający: Transport Metalurgia S.A. ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko;

2. Eko-Radomsko Sp. z o.o. Płoszów

Właściciel Eko-Radomsko Sp. z o.o. , Adres właściciela 97-500 Radomsko, ul. Narutowicza 5B.

Województwo małopolskie

1. Składowisko Komunalne w Ujkowie Starym gm. Bolesław

Zarządzający: Zakład Gospodarki Komunalnej „Bolesław” Sp. z o.o., ul. Osadowa 1 , 32-329 Bolesław;

2. Składowisko odpadów „Za rzeką Białą” ul. Kwiatkowskiego 8 33-101 Tarnów

Zarządzający: Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o., ul. Kwiatkowskiego 8 ,33-101Tarnów;

3. Składowisko odpadów zawierających azbest, Oświęcim

Właściciel: Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o.

Adres właściciela 32-600 Oświęcim, ul. Nadwiślańska 46.

Województwo mazowieckie

1. Składowisko odpadów komunalnych w Rachocinie

Zarządzający: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej ul. Traugutta 33, 09-200 Sierpc, Województwo opolskie

B r a k s k ł a d o w i s k .

Województwo podkarpackie

1. Składowisko Odpadów w Młynach gm. Radymno

Zarządzający: Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Radymno z/s w Skołoszowie 341 37-550 Radymno;

2. Składowisko Odpadów Pysznic gm. Pysznic

Zarządzający: Gminny Zakład Komunalny ul. Wolności 295, 37-403 Pysznic, 23. P Kozodrza gm. Ostrów

Zarządzający: Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie .

Województwo podlaskie

1. Składowisko Odpadów Miastkowo pow. Łomża

Zarządzający: MPGKiM ul. Akademicka 22 18-400 Łomża .

Województwo pomorskie

1. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Bierkowie Bierkowo 120, 76-261 Bruskowo Wielkie gm. Słupsk

Zarządzający: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku, ul. Szczecińska 112, 76-200 Słupsk;

2. Składowisko Odpadów w Gilwie Małej Gilwa Mała 8 82-500 Kwidzyn

Zarządzający: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Gilwa Mała 8, 82-500 Kwidzyn;

3. P Kwatera na odpady zawierające azbest

Zarządzający: Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku ul. Jabłoniowa 55, 80-180 Gdańsk Szadółki.

Województwo śląskie

1. Sektor III na odpady azbestowe, wydzielony w ramach składowiska odpadów

innych niż niebezpieczne i obojętne w Knurowie Szybowa 44, Knurów

Zarządzający: PPHU „Komart” Sp. z o.o. ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów;

2. Wydzielona subkwatera na odpady zawierające azbest w ramach sektora III

składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Jastrzębiu Zdroju

Zarządzający: Cofinco-Poland Sp. z o.o. ul. Graniczna 29, 40-956 Katowice.

Województwo świętokrzyskie

1. Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Dobrów gm. Tuczępy

Zarządzający: Środowisko i Innowacje Sp. z o.o. Dobrów 8 , 28-142 Tuczępy.

Województwo warmińsko -mazurskie

1. Zakład Zagospodarowania Odpadów w m. Wysieka, gm. Bartoszyce Wysieka, gm. Bartoszyce

Właściciel: Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.

Adres właściciela 11-200 Bartoszyce, ul. Zbożowa 8;

2 . Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., Elbląg, 82-300 Elbląg, ul. Mazurska 42

Właściciel: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

Adres właściciela 82-300 Elbląg, ul. Szańcowa 1 .

Województwo wielkopolskie

1. Składowisko odpadów niebezpiecznych, ul. Sulańska 11 62-510 Konin

Zarządzający: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Sulańska 11, 62-510 Konin .

Województwo zachodniopomorskie

1. Zakład odzysku odpadów ul. Łubuszan 80 Sianów

Zarządzający: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin;

2. Składowisko odpadów Dalsze gm. Myślibórz

Zarządzający: „Eko-Mysł” Sp. z o.o. Dalsze 36 , 74-300 Myślibórz.

Utylizacja odpadów zawierających azbest polega natomiast na rozpuszczeniu włókien azbestowych w kwasie fluorowodorowym, a następnie neutralizacji wodorotlenkiem wapnia z wytworzeniem fluoru wapnia i krzemionki. Dla poprawy rozpuszczalności azbest rozdrabnia się na kawałki poniżej 5 mm, a następnie 100 kg tak przygotowanego azbestu podaje się przenośnikiem ślimakowym do pracującego okresowo reaktora o pojemności 400l, wyposażonego w płaszcz chłodzący. Woda cyrkulująca w płaszczu utrzymuje temperaturę reakcji na poziomie 60 – 65⁰ C. W tych warunkach po upływie 30 minut stężenie kwasu maleje do 10 % i reakcja jest zakończona. Roztwór ten neutralizuje się i tak powstały fluorek wapnia może służyć jako wypełniacz cementu budowlanego.

Na terenie województwa podlaskiego pozwolenie na usuwanie wyrobów zawierających azbest ma podmiotów gospodarczych wyspecjalizowanych w tego rodzaju usługach.

1. Zakład Usług Lasbud Sp. z o. o. ul. Lipowa 51 15 - 959 Białystok ;
2. Zakład Remontowo-Budowlany „ALFIX” Jerzy Kostecki 16-006 Barszczewo 10 ;
3. Zakład Ogólnobudowlany Jan Krakowski ul. Proletariacka 14 16-300 Augustów ;
4. DACH-SERVICE „irek” Ireneusz Bartoszewicz ul. Bystra 4 16-300 Augustów ;
5. Zakład Ogólnobudowlany Adam Saliński ul. Norwida 4 19-400 Olecko ;
6. Zakład Ogólnobudowlany Zdzisław Sadowski ul. Targowa 16 19-400 Olecko ;
7. Zakład Instalatorstwa Elektrycznego Marek Żyliński, ul. Czerwonego Krzyża 11;
8. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „TERMOEXPORT”, ul. Żurawia 24/7, 00-515 Warszawa ;
9. Algader Hofman Sp. z o.o., ul. Wólczyńska 133, budynek 11B, 01-919 Warszawa ;
10. Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu „Caro”, ul. Zamoyskiego 51, 22-400 Zamość ;
11. Firma Budowlana „DARDOM” Dariusz Żakiewicz, ul. Prądyńskiego 30 ,16-300 Augustów;
12. PHU „ECO – AZBEST” Export- Import Jerzy Wojszel, ul. Puszkina nr 49, 15 – 190 Białystok ;
13. Zakład Usług Lasbud Sp. z o. o., ul. Lipowa 51, 15 - 959 Białystok ;
14. Zakład Budowlano - Produkcyjno Handlowy Krystyna i Bronisław Kotwica, ul. Tytoniowa nr 9, 16 – 300 Augustów ;
15. ASTRERIX System Usługi Budowlane Kazimierz Bobran, ul. Zielona nr 6, 16 – 300 Augustów ;
16. FAGRO DACH Spółka jawna Marek Faszczewski , Mariusz Grodzki, ul. ks. Suchowolca 30 , 15 – 567 Białystok ;
17. Zakład Remontowo – Budowlany „AMBROŻY” Sp. jawna Wiesława Śliwińska , Kazimierz Ambroży, ul. Meissnera 1/3 lok 222 , 03-982 Warszawa;
18. ABBA – EKOMED sp. z o. o., ul. Moniuszki nr 11/13, 87-100 Toruń;
19. Zakład Instalacji Sanitarnych Ogrzewania i Gazu Leon Łukaszuk, ul. Różana 13/14 , 15-669 Białystok;
20. Zakład Ogólnobudowlany Henryk Zaskowski ul. Nowomiejska 24 , 16 – 300 Augustów ;
21. „ALBEKO” Siergiej Sp. Jawna ,87-510 Kotowy;
22. Transport – Metalurgia sp. z o. o., ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko;
23. „GAJAWI” PPHU Gabriel Rogut, ul. Kopernika nr 56/60 ,90 - 533 – 150 Łódź;
24. Przedsiębiorstwo Usług Wodno – Kanalizacyjnych „WOD-BUD” sp. z o. o. , ul. Piłsudskiego 14 , 23-200 Kraśnik;
25. Biuro Techniczno – Handlowe Pokryć dachowych Jarosław Dąbrowski ul. I Pułku Ułanów Krechowieckich 17 , 16 – 300 Augustów;

26. Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o. o., ul. Chlebna nr 48 , 05-825 Grodzisk Mazowiecki ;
27. Centrum Pokryć Dachowych „DACH-POL” Piotr Racis ul. Gen. Wł. Sikorskiego nr 2, 16 -400 Suwałki;
28. Przedsiębiorstwo Projektowo – Wdrożeniowe „AWAT” Sp. z o. o., ul. Kilińskiego nr 9, 01-476 Warszawa;
29. Zakład Remontowo – Budowlany Antoni Masłowski ul. Storczykowa nr 35 a, 16 – 300 Augustów;
30. Zakład Remontowo – Budowlany Antoni Sznel ul. Kościuszki nr 29 a, 16 – 300 Augustów;
31. AM TRANS PROGRES sp. z o. o., ul. Sarnacka nr 7, 61 – 616 Poznań;
32. Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe ‘JUKO” Szczukocki Jerzy, ul. 1 Maja 25 , 97-300 Piotrków Trybunalski;
33. Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „WIT” s. c. W. Średzimski , T. Targoński, ul. Hetmańska 67, 15-727 Białystok ;
34. Zakład Usług Produkcji i Handlu inż. Jan Stanisław Górlński, ul. Moniuszki 85, 06-200 Maków Mazowiecki;
35. Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe Bogusław Zegarski, ul. Bluszczowa nr 4, 16 –300 Augustów;
36. ENERGE Sp. z o. o. os. Na Stoku nr 11/30, 31-702 Kraków;
37. Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług A. L. V. „LINK” Sp. z o. o.;
38. Zakład Ogólnobudowlany Dekarsko – Blacharski ul. Młynarskiego 7/26, 16-400 Suwałki;
39. AZBUD+ ul. Piasta 10 lok. 6, 15 -044 Białystok;
40. Zakład Transportowo – Handlowy Bogusław Wiszowaty, ul. Jagodna nr 12, 19-300 Ełk;
41. Usługi Remontowo Budowlane Andrzej Danilczyk, ul. Rysia 5, 16 – 300 Augustów;
42. Citko Grzegorz Dach Usługa, ul. Batorego 29 ,16 – 315 Lipsk;
43. Zakład Murarski Sp. J. Wincenty Krahel & Bogdan Dudziuk, ul. Słoneczna nr 9, 16 – 200 Dąbrowa Białostocka;
44. P.P.H.U „EKO – MIX”, ul. Grabiszyńska nr 163 , 50 – 950 Wrocław;
45. Centrum Pokryć Dachowych „DACH – POL” Bis Szymon Racis, ul. Cicha 8 , 16 – 400 Suwałki.

Najpopularniejszym sposobem zagospodarowania odpadów zawierających azbest jest jednak składowanie. Biorąc pod uwagę, ogólnie dobry stan techniczny pokryć wykonanych z eternitu, Władze gminy zakładają, że program wdrażany będzie sukcesywnie przez okres najbliższych 19 lat. Wpływ na decyzję dotyczącą wymiany pokryć będzie miała zapewne sytuacja ekonomiczna mieszkańców gminy, możliwość pozyskania dofinansowania oraz ich świadomość odnośnie negatywnego wpływu wyrobów zawierających azbest na zdrowie ludzkie. Bardzo ważnym elementem decydującym o demontażu wyrobów zawierających azbest jest dofinansowanie do tego rodzaju zadań ze środków zewnętrznych

W tabeli 2 przedstawiono niezbędną pojemność składowisk do składowania odpadów zawierających azbest zebranych na terenie gminy Wyszki.

Tabela 3

NIEZBĘDNA POJEMNOŚĆ SKŁADOWISKA DO SKŁADOWANIA ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY WYSZKI

Lp	Lata	Ilość odpadów w Mg	Ilość odpadów do składowania w m ³
1	2013-2022	2497,4	2047,9
2	2023-2032	2497,4	2047,9
3	Razem	4987,4	4089,7

IX. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z obowiązującymi przepisami koszty zdjęcia i unieszkodliwienia pokryć dachowych zawierających azbest ponosi właściciel nieruchomości. Niemniej jednak ze względu na wysokie koszty demontażu, zabezpieczenia, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, część obowiązków mogą brać na siebie gminy. Pomoc ta polegać może na zorganizowaniu działań usuwania azbestu z terenu gminy i ubiegania się o środki na dofinansowanie tego działania. Na dzień sporządzania programu istnieje pozyskania pomocy finansowej na zdjęcie i utylizację wyrobów zawierających azbest z następujących źródeł:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Formy udzielania pomocy:

- dofinansowania;
- pożyczki i kredyty.

Udzielone przez Narodowy Fundusz dofinansowanie, w formie pożyczek i kredytów, nie może przekroczyć 80% realizacji przedsięwzięcia. Pożyczki mogą być częściowo umarżalne, pod warunkiem terminowego wykonywania zadań i osiągnięcia planowanych w nich efektów. Szczegółowe zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek wraz z listą priorytetowych programów są uchwalane corocznie przez Radę Nadzorczą Funduszu.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku

W ramach priorytetu: *Ochrona powierzchni ziemi* na rok 2013 finansowane będą działania:

- Dostosowanie systemów gospodarki odpadami do wymogów określonych w „Planie gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego”;
- Wspieranie systemów zagospodarowania odpadów ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów, odzysku i recyklingu surowców wtórnych;
- Przedsięwzięcia związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu.

Dofinansowanie adresowane jest do Gmin/Powiatów województwa podlaskiego realizujących gminne/powiatowe programy usuwania azbestu.

Do dofinansowania mogą zostać zgłoszone tylko zadania ujęte w gminnych/powiatowych programach usuwania azbestu i współfinansowane ze środków własnych gmin/powiatów z obiektów, których właścicielami są osoby fizyczne (również wspólnoty mieszkaniowe) oraz z obiektów gminnych/powiatowych.

- Rekultywacja zamkniętych składowisk i wysypisk odpadów.

EkoFundusz

O dofinansowanie z EkoFunduszu mogą ubiegać się między innymi projekty unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych oraz modernizacji technologii przemysłowych prowadzących do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych. Dofinansowanie ma formę bezzwrotnej dotacji, w wysokości 15% - 60% kosztów projektu. EkoFundusz nie finansuje projektów, które otrzymały dotację ze środków unijnych. Beneficjentami mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, szpitale, placówki pomocy społecznej, szkoły, instytucje wyznaniowe, pozarządowe organizacje ekologiczne.

Bank Ochrony Środowiska S.A.

Bank Ochrony Środowiska S.A. Finansowo uczestniczy w likwidacji zagrożenia, jakie wynika z obecności w środowisku wyrobów zawierających azbest. Bank udziela proekologicznych kredytów w zakresie:

- bezpiecznego usuwania wyrobów azbestowych i ich unieszkodliwienia poprzez złożenie na składowisku;

- realizacji właściwych miejsc składowania odpadów azbestowych w postaci składowisk tych odpadów lub wydzielonych kwater na składowiskach;
- pokrywania azbestowych płyt dachowych i materiałów elewacyjnych substancjami zabezpieczającymi przed emisją włókien azbestu;
- zabezpieczania nawierzchni drogowych utwardzanych w przeszłości odpadami z zakładów produkujących materiały budowlane z zastosowaniem azbestu;
- budowy wodociągów w miejsce dotychczasowych wykonanych z rur azbestowych.

Kredyty te pojawiały się w ofercie banku w miarę wzrostu zainteresowania ze strony klientów.

Należy pamiętać, że jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty) nie mają obowiązku dofinansowania do kosztów demontażu wyrobów zawierających azbest na indywidualnych posesjach.

Gmina zakłada, iż powyższy program wdrażany będzie sukcesywnie przez okres 20 lat, czyli do roku 2032.

Do oszacowania prawdopodobnych kosztów docelowej realizacji przedsięwzięcia, przyjęto średnie ceny przedsiębiorstw zajmujących się demontażem i unieszkodliwianiem pokryć zawierających azbest

Średni koszt demontażu i składowania metra kwadratowego pokryć zawierających azbest ustalono na podstawie średnich cen brutto dyktowanych przez wyspecjalizowane firmy -25 PLN

$416227 \times 25 = 10405675 \text{ PLN (VAT 728397,25 PLN)}$

Biorąc pod uwagę, iż program realizowany będzie przez okres 20 lat – do roku 2032 – tak, więc średnioroczny koszt demontażu pokryć zawierających azbest to 520283,75 PLN (VAT 36419,86 PLN)

Koszty nowych pokryć dachowych

Ceny nowych materiałów do pokryć dachowych przyjęto na podstawie średnich cen oferowanych przez sprzedawców w roku 2012

- dachówka ceramiczna – 41 PLN/m²
- blacha płaska lakierowana – 27 PLN/ m²
- blacha trapezowa i profilowana – 30 PLN/m²
- gont bitumiczny – 30 PLN/m².

Średnia cena nowego pokrycia dachowego 32 PLN/m².

Koszt nowych pokryć dachowych:

$416227 \times 32 = 13319264 \text{ PLN (VAT 3063430,72 PLN)}$

Dochód budżetu państwa z tytułu podatku VAT

Podatek VAT od demontażu pokryć eternitowych – 520283,75 PLN

Podatek VAT od kupna nowych pokryć dachowych – 3063430,72 PLN

Dochód budżetu państwa z tytułu realizacji programu na terenie gminv 3583714,47 PLN

Cena transportu i składowania 1 Mg wyrobów zawierających azbest wynosi średnio 750 PLN/ Mg

X. RZECZOWY HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU...” PRZEZ GMINĘ WYSZKI

W niniejszym rozdziale przedstawiono zadania, które gmina powinna zrealizować w celu realizacji założeń powyższego programu.

1. Działalność edukacyjna i informacyjna skierowana do właścicieli i zarządców oraz użytkowników budynków zawierających azbest dotycząca zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem.

W celu podniesienia świadomości ekologicznej na temat szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz prawidłowego z nimi postępowania, gmina powinna przeprowadzić kampanię informacyjną zarówno wśród pracowników administracji publicznej, jak i mieszkańców gminy. Działania te powinny obejmować druk ulotek,

folderów, plakatów, spotkań z mieszkańcami gminy, których tematem będzie szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzkie oraz sposoby minimalizacji tego rodzaju zagrożeń.

2. Aktualizacja danych dotyczących obiektów zawierających azbest

3. Wprowadzenie danych do Wojewódzkiej Bazy Danych Azbestowych WBDA (strona [www^ .bazaazbestowa. gov.pl](http://www.bazaazbestowa.gov.pl))

W przypadku ubiegania się przez gminę o środki pomocowe na zdjęcie i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest wprowadzenie danych jest warunkiem koniecznym

4. Monitoring terenu w celu zapobieganiu powstawania dzikich składowisk odpadów.

W celu zapobiegania powstawania dzikich wysypisk odpadów, na których składowane są również odpady niebezpieczne należy kontrolować stan czystości lasów i terenów, na, których powstawać mogą takie składowiska.

5. Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji programu.

6. Monitoring i ocena realizacji programu

Prowadząc bazę danych ilości wyrobów zawierających azbest oraz zbierając zaktualizowane dane od właścicieli posesji gmina będzie miała możliwość monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest, unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów oraz oceny realizacji programu.

Tabela 4

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ UJĘTYCH W „PROGRAMIE ...”

LP	NAZWA ZADANIA	OKRES REALIZACJI
1	Działalność edukacyjna i informacyjna skierowana do właścicieli i zarządców oraz użytkowników budynków zawierających azbest dotycząca zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem	2013- 2032
	Wprowadzenie danych do Wojewódzkiej Bazy Danych Azbestowych WBDA (strona WWW.bazaazbestowa.pl)	2013- 2032
2	Aktualizacja danych dotyczących obiektów zawierających azbest	2013- 2032
3.	Monitoring terenu w celu zapobieganiu powstawania dzikich składowisk odpadów	2013- 2032
4	Przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji programu	2013- 2032
5	Monitoring i ocena realizacji programu	2013- 2032
6	Ubieganie się o dofinansowanie do działań związanych ze zdjęciem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest	2013- 2032

XI. Wykaz obowiązujących aktów prawnych dotyczących azbestu

11.1 Ustawy

- 1) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.);
- 2) Ustawa z 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2011 nr 163 poz. 981);
- 3) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2005 nr 10 poz. 72.);
- 5) Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 nr 20 poz. 106.);
- 6) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 poz. 1232);
- 7) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U 2013 poz.21);
- 9) Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2011 Nr 227, poz. 1367);
- 10) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 poz. 1155).

11.2 Rozporządzenia

Rozporządzenia Rady Ministrów

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 maja 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz. U. 2006 nr 107 poz. 724.);
2. . Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217, z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.).

Rozporządzenia Ministra Gospodarki

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595);
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089);
- 3 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 sierpnia 2007 zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 07.121.832);
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31).

Rozporządzenia Ministra Zdrowia

1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231);
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2007 r. w sprawie kryteriówi sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. 07.174.1222);
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896);
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 185, poz. 1920, z późn. zm.);

5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280, poz. 2771, z późn. zm.);

6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. Nr 13, poz. 109);

7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645, z późn. zm.);

8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbecie (Dz. U. Nr 189, poz. 1603).

Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej

1. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 lipca 2010 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 10.141.950.);

2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

Rozporządzenia Ministra Środowiska

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206);

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055);

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2010 nr 238 poz. 1588);

4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. 2009 nr 39 poz. 320);

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347);

6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. 2011 nr 298 poz. 1771);

7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. Nr 260, poz. 2181);

8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. Nr 49, poz. 356);

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przewóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. Nr 119, poz. 769);

10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. Nr 206, poz. 1291);

11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033);

12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87);

13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 249, poz. 1673);

14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. Nr 249, poz. 1674);

15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 20 grudnia 2012 Dz. U 2013 poz. 24 zmieniające rozporządzenie w sprawie przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska ;

16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 20 grudnia 2012 Dz.U. 2013 poz.25 w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest.

Rozporządzenia Ministra Infrastruktury

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953, z późn. zm.);

2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986);

3. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdów ADR (Dz. U.2012 poz. 192);

4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126);

5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 września 2005 r. w sprawie kursów dokształcających dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. Nr 187, poz. 1571).

11.3 Inne:

1. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. Nr 27, poz. 162, z późn. zm.).

XII. PODSUMOWANIE

Pomimo zakazu stosowania, azbest na terytorium Polski, stanowić on będzie nadal przez wiele lat pokrycie dachowe wielu budynków na terenie gminy Wyszki. Dotyczy to głównie mieszkańców gminy trudniących się rolnictwem. Wynika to z sytuacji ekonomicznej mieszkańców szczególnie terenów wiejskich, zagrożonych bezrobociem oraz ludzi starszych posiadających niskie dochody. Ma to również związek z wysokimi kosztami zdjęcia i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest oraz kosztami nowych pokryć.

Do celów opracowania " *Programu...*" przeprowadzono na terenie gminy inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Wyroby zawierające azbest zlokalizowano na 1027 posesjach. Najwięcej pokryć zawierających azbest zlokalizowano na terenie nieruchomości będących własnością osób fizycznych -5 338 688 (5 338 Mg). Gmina Wyszki jest właścicielem zarówno budynków użyteczności publicznej (szkoła) jak i budynków gospodarczych, budynków zakwalifikowanych jako inne pokrytych wyrobami zawierającymi azbest. Na terenie gminy występują budynki pokryte wyrobami azbestowymi będące własnością PKP. Są to budynki mieszkalne wraz z przynależącymi budynkami gospodarczymi położone w miejscowości Strabla. Na terenie gminy występują również budynki będące własnością Lasów Państwowych. Są to głównie budynki mieszkalne wraz z przynależnymi budynkami gospodarczymi.

Mając na uwadze rodzaj pokryć azbestowych w 99,9 % są to płyty azbestowo- cementowe faliste stosowane w budownictwie, pozostałe 0,1 % to płyty azbestowo cementowe płaskie.

Ogólnie całość wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Wyszki należy zaliczyć do II bądź III stopnia pilności (do III stopnia pilności zakwalifikowane zostały rury cementowo- azbestowe). W konsekwencji oznacza to dla właściciela posesji, na której znajdują się wyroby zawierające azbest zaliczane do II stopnia pilności, konieczność ponownej oceny w ciągu 1 roku. Posiadacze wyrobów

zawierających azbest należący do III stopnia pilności będą musieli wykonać ponowną ocenę swoich wyrobów w ciągu najbliższych 5 lat.

Celem opracowania niniejszego dokumentu jest fakt, że gmina ubiegać się będzie o 100 % dofinansowanie na demontaż i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest w Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Mieszkańcy gminy będą mieli możliwość składania wniosku do Urzędu Gminy o zdjęcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.

Dlatego niezbędna jest akcja informacyjna gminy i przekazywanie mieszkańcom wiedzy na temat wyrobów zawierających azbest oraz możliwościach pozyskania środków na jego demontaż i unieszkodliwienie. Konieczna, więc będzie akcja informacyjna dotycząca możliwości zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest w celu dalszej eksploatacji. Niezbędnym jest również informowanie mieszkańców gminy o zakazie samowolnego demontażu i składowania na dziko odpadów zawierających ten związek. W związku z powyższym koniecznym jest aktualizowanie bazy danych o wyrobach zawierających azbest. W ślad za tym działaniem niezbędny jest monitoring terenów, na których powstawały lub mogą powstać dzikie składowiska odpadów. Przeprowadzona w terenie inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na podstawie, której powstał powyższy program jest podstawą do sukcesywnego i skutecznego likwidowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Wyszki.

Uzasadnienie

„Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z Terenu Gminy Wyszki na lata 2013 - 2032”

Uzasadnienie i podsumowanie

WSTĘP

Niniejszy dokument opracowano zgodnie z art. 42 pkt. 2 i art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 .)

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE INFORMACJĘ O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU

Na podstawie art.30 i art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235.) Wójt Gminy Wyszki zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu PN. „ Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wyszki na lata 2013 - 2032” oraz możliwością zapoznania się z dokumentacją wprawy i wnoszenia ewentualnych uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty podania powyższej informacji do publicznej wiadomości.

Ogłoszenie Wójta Gminy Wyszki w tej sprawie ukazało się w dniu 09.10.2013r. w Biuletynie informacji Publicznej Urzędu Gminy Wyszki www.ugwyszki.bip.podlaskie.pl a także na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Wyszkach.

W odpowiedzi na obwieszczenie Wójta Gminy Wyszki w określonym terminie do dnia 31.10.2013r. nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski z związku z udziałem społeczeństwa.

PODSUMOWANIE PRZYJĘTEGO DOKUMENTU

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wyszki na lata 2013 - 2032” jest dokumentem, którego projekt, zgodnie z art. 46 pkt 2 wyżej cytowanej ustawy, wymaga strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym opracowano „ Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszki na lata 2013 - 2032” której głównym celem jest określenie skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją Programu.

Stwierdzono iż realizacja Programu będzie miała pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze oraz zdrowie ludzi. Spełnienie wymogów bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest spowoduje, iż realizacja Programu nie będzie powodowała żadnych poważnych, negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Ponadto opisane w programie procedury postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz popularyzacja wiedzy w zakresie szkodliwości i możliwości sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest, możliwości finansowania tych działań, aktualizowanie programu i inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w gminie Wyszki pozwolą ograniczyć powstawanie dzikich składowisk odpadów azbestowych.

W odpowiedzi na wystąpienia Wójta z dnia 23.07.2013r.: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, pismem z dnia 02.08.2013r. Nr WOOŚ-I.411.2.6.2013.AR uzgodnił zakres prognozy oddziaływania na środowisko programu oraz określił stopień jego szczegółowości, Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku, uzgodnieniem Nr 43/NZ/2013 z dnia 30.07.2013r. Nr sprawy NZ.9027.3.42.2013 uzgodnił proponowany zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko „ Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszki na lata 2013- 2032.

W odpowiedzi na wystąpienia Wójta z dnia 10.10.2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 13.11.2013r. Nr WOOŚ-I.410.2.9.2013.AR zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszki na lata 2013-2032 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku opinią Nr 595/NZ/2013 z dnia 17.10.2013r. znak sprawy NZ.9027.4.38.2013 zaopiniował

pozytywnie przedłożony projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszki na lata 2013-2032” wraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Wójt Gminy Wyszki zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń urzędu gminy, oraz publikację w Biuletynie Informacji Publicznej zawiadomienia o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszki”, a także ustalił termin składania uwag i wniosków. W terminie od dnia 10.10.2013r do dnia 31.10.2013r., nie wpłynęły w tym zakresie żadne uwagi i wnioski.

Na podstawie wykonanych analiz nie stwierdzono możliwości występowania oddziaływania transgranicznego związanego z realizacją Programu, a także możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

W projekcie programu przedstawiono założenia w zakresie monitoringu jego realizacji. Obejmuje on między innymi gromadzenie i przetwarzanie informacji o usuwaniu wyrobów zawierających azbest, a w szczególności:

- wyników przeprowadzonej inwentaryzacji wyrobów azbestowych, ich stanu technicznego i lokalizacji na terenie gminy Wyszki.
- ilości wyrobów do usunięcia i wytworzonych odpadów zawierających azbest.

Monitoring i ocena realizacji programu prowadzona będzie w oparciu o prowadzoną bazę danych ilości wyrobów zawierających azbest oraz zbierając zaktualizowane dane od właścicieli posesji.

Procedura opisana w Dziale IV ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235.) – Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona, a powyższe podsumowanie opracowano w formie, o której mowa w art. 55 ust. 3 w/w ustawy.